

Vandra i litteraturens Sunne!

Följ kartans röda slinga så kommer du att uppleva många av de platser som skildrats av Selma Lagerlöf men framför allt av Göran Tunström.

Sidan 1 av 3

1. I Göran Tunströms böcker, "Prästungen", "Juloratoriet" och "Berömda män som varit i Sunne", var **Kolsnäsudden med folkparken** en viktig plats att bli kär, dansa, se och höra sina idoler.

2. **Gården Sundsberg** är gården Björne i Selma Lagerlöfs "Gösta Berlings Saga". Här regerade brukspatronen Melchior Sinclair och hit fick hans sköna dotter Marianne vandra från balen på Ekeby till fots genom snödrivorna i tunna balskor och förgäves banka på dörren till sitt hem. Där innanför var fadern vild av raseri över att hans dotter låtit kyssa Gösta Berling inför hundra par ögon. I kapitlet om Auktionen på Björne lät han sin otyglade vrede gå ut över allt som Marianne vidrört. Passa på och besök museet och utställningsladugården.

3. **Akropolis** (före detta Köpmangården) som idag är restaurang, var tidigare en speceriaffär. Den byggdes och drevs av Nathan Hedin. En stor kulturpersonlighet med många skrifter och böcker som till exempel "Den svenska lanthandelns historia".

4. Hit till ett rum och kök i **Ekebyhuset**, Ekebyvägen 56 fick Göran Tunström flytta med sin mor och sina syskon efter faderns död. Den svåra förlusten av fadern och hemmet i prästgården skildras i boken "Prästungen".

5. Här från **Teaterbiografen** och före detta **Nya Konditoriet** börjar "Tunströmsland". Här ifrån och till kyrkan och prästgården på andra sidan av bron över sundet (som uttalas Sunne på dialekt), vimlar det av platser i Göran Tunströms böcker.

6. Hit till före detta **Hotell Sunne** är stora delar av handlingen i "Juloratoriet" förlagd.

7. Här i första huset till höger på Fryxellsvägen ligger huset som inrymde en på sin tid mycket känd modebutik där Selma Lagerlöf ofta gjorde sina inköp. Förmodligen har innehavaren Fanny Huss stått som förebild för Fanny Udde i "Juloratoriet".

8. I det första huset på Tunströms väg låg **prästgården** där Göran Tunström växte upp. Huset totalförstördes i en brand i januari 2008. I första delen av boken "Prästungen" skildras barndomsårens alla upplevelser. På vägens sjöside ligger det stora Prostgårdsmagasinet och Prostgården där en av huvudpersonerna i boken "Berömda män som varit i Sunne", prosten Cederblom bodde.

9. I den **stora ladugården** som **tillhör Arrendegården** hämtade man mjölk. En lust- och skräckblandad upplevelse som beskrivs i både "Prästungen" och "Juloratoriet". I boken "Berömda män..." gömmer Stellan Jonsson Lök den redlöst berusade astronauten Ed i höladan.

10. **Sunne kyrka.** En av de största i stiftet. Omnämns i de flesta av Göran Tunströms böcker. Vid östra kyrkgaveln ligger nu Göran Tunström begravd bredvid sin mor och far. På kyrkans södra sida står bysten av prosten Anders Fryxell, Värmlandsvisans skapare. Berömd historieprofessor och författare. I Selma Lagerlöfs "Gösta Berlings Saga" kallas kyrkan för Bro kyrka. Här inleder Selma Lagerlöf detta sitt mest berömda verk med de berömda orden: "Äntligen stod prästen i predikstolen." I tornet stöps under magiska omständigheter den silverkula som skulle ända livet på den stora björnen på Gurlita Klätt. I Göran Tunströms "Juloratoriet" är orgelläktaren platsen för den händelse som gav boken dess namn och utanför på kyrkbacken firades 50-årskalaset då astronauten Ed dyker upp i boken "Berömda män som varit i Sunne".

11. I boken "Berömda män som varit i Sunne" skriver Göran om denna plats: "Det var en sådan dag när jag tänkte att Sunne var den vackraste platsen på jorden, det var söndag morgon, klockorna ringde ut över vattnet... Och vattnet var strömmande. Det var svart i mitten, det var svart under alarna på Strandvägssidan, det var gult utefter vår kant, där ett par diken rann ut, där det var sand. Och så där alltid lika plötsliga: när **sjön vid Torvnäs** vidgar sig och man är ute på öppet vatten".

12. **Stanna och se över Fryken.** Ge akt på ridhuset på andra sidan. Söder därom ligger herrgården Gylleby och längre söderut gården Häljeby. Numera skymd av stora träd. Detta är **platsen för handlingen i F.A. Dahlgrens berömda sångspel "Värmlänningarna"** där RikOla på Gylleby och nämndeman Sven på Häljeby vill gifta ihop sina barn Britta och Erik. Men Erik har förlorat sitt hjärta till torparedottern Anna.

Litteraturlista:

Berömda män som varit i Sunne – Göran Tunström
Den svenska lanthandelns historia – Nathan Hedin
Gösta Berlings Saga – Selma Lagerlöf
Juloratoriet – Göran Tunström
Prästungen – Göran Tunström

Sångspelet:

Värmlänningarna – F.A. Dahlgren

Karta över Sunne centrum med omnejd.

Siffrorna visar de platser som skildrats i flera böcker av Selma Lagerlöf och Göran Tunström.

